

ВОЙНАТА ЗА СВОБОДАТА

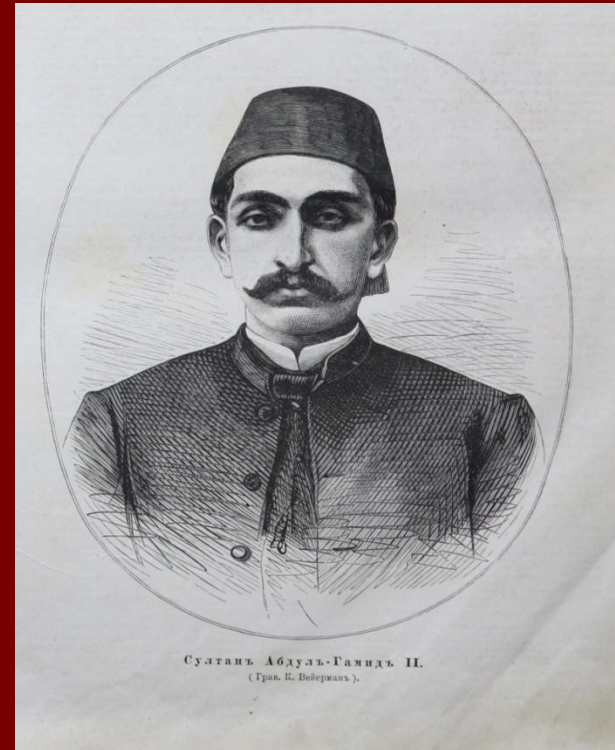
РУСКО-ТУРСКАТА ВОЙНА (1877-1878) В ГРАВЮРИ И ДОКУМЕНТИ

ВЛАДЕТЕЛИТЕ

Император Александър II
(1855-1881)

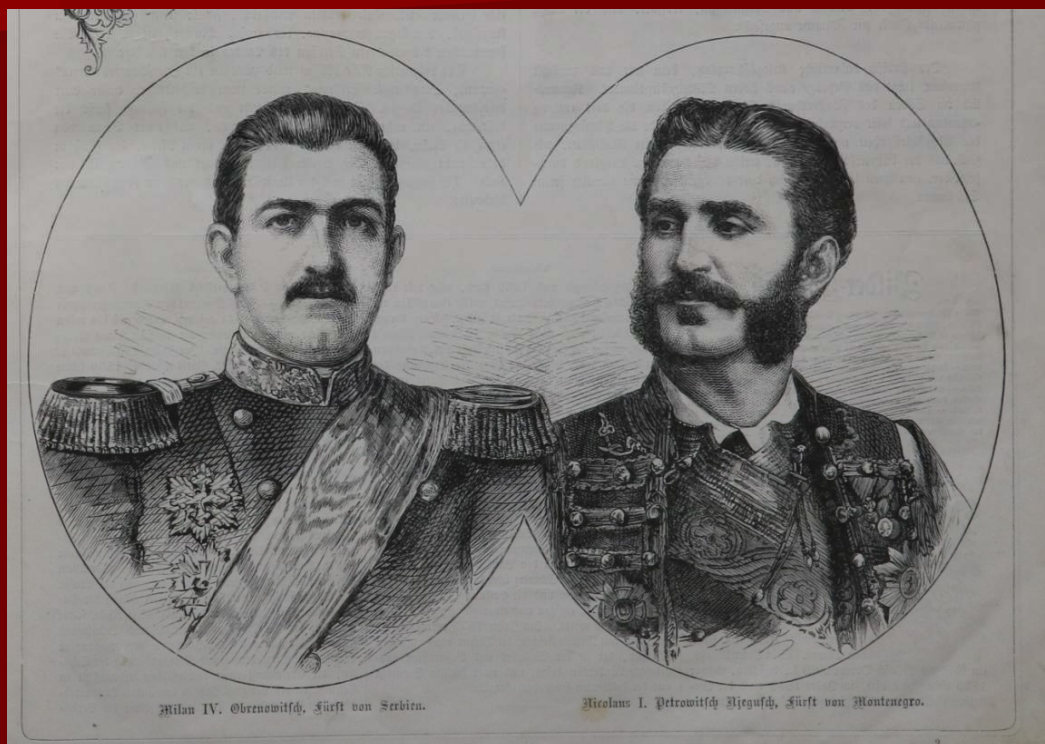
Известен с реформите, които извършва в руското общество. Най-значимата от тях е отмяната на крепостничеството, която му донася прозвището Освободител

Султан Абдул Хамид II
(1876-1909)

По време на неговото управление е оповестена първата османска конституция – 23 декември 1876 г.

БАЛКАНСКИТЕ СЪЮЗНИЦИ НА РУСКИЯ ИМПЕРАТОР

Крал Милан Обренович
(1868-1889)

Крал Никола Петрович
(1860-1921)

Сърбия се
включва във
войната с 56 000, а
Черна гора участва с
армия от 30 000
войника

БАЛКАНСКИТЕ СЪЮЗНИЦИ НА РУСКИЯ ИМПЕРАТОР

Крал Карол I (1866-1914)

Румънското правителство изпраща армия, която
наброява 60 000 войника

Роден на 20 април
1839 г. в Зигмаринген,
Германия. Наследствен
принц от династията
Хоенцолерн-
Зигмаринген. Завършва
Военна академия в
Берлин

АРМИИТЕ

Бойният
състав на
Дунавската
армия в
навечерието
на войната
възлиза на
около 190 000
души, а на
Кавказката —
80 000 души

Императорската руска армия

АРМИИТЕ

В началото на войната 186 000 души от турската армия се намират в Дунавския район. Освен редовни части към нея се числят и башибозушки отряди

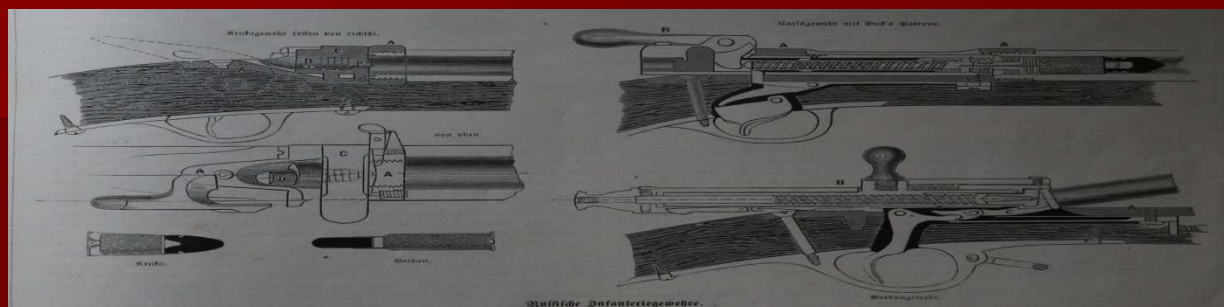

Турска войска в поход

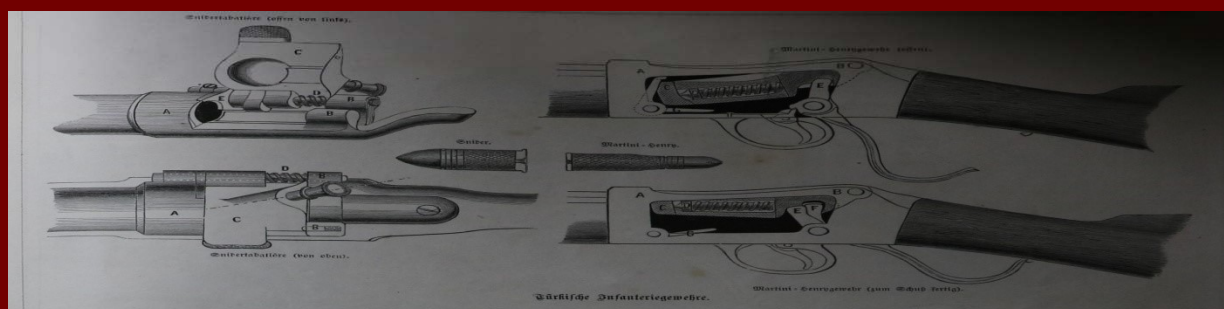

Башибозук в засада

ОРЪЖИЯ В РУСКАТА И ТУРСКАТА АРМИЯ

Руско пехотно оръжие

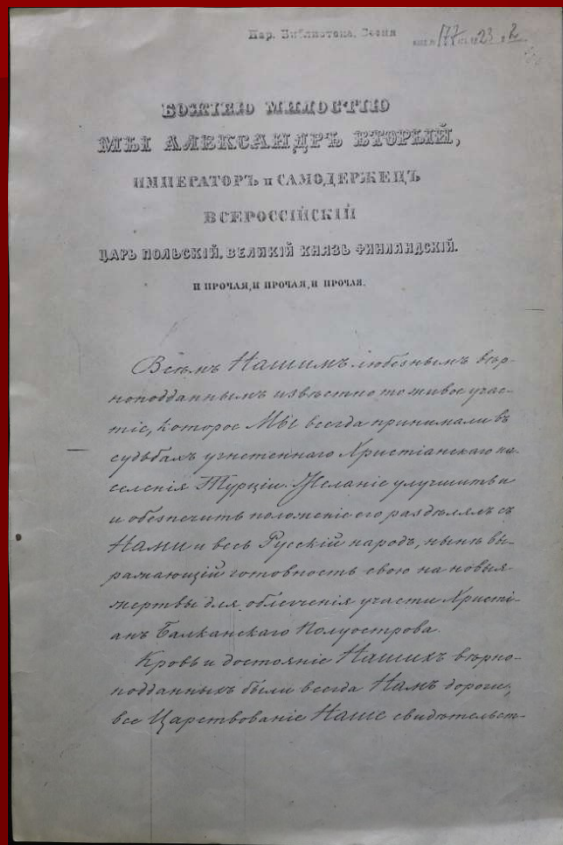

Турско пехотно оръжие

Огнестрелно оръжие в руската и турската армия

ОБЯВЯВАНЕТО НА ВОЙНАТА

На 12/24 април 1877 г.
император Александър II
подписва Манифеста за
обявяването на Руско-турската
война

Хоругвата на главнокомандващия Дунавската
армия

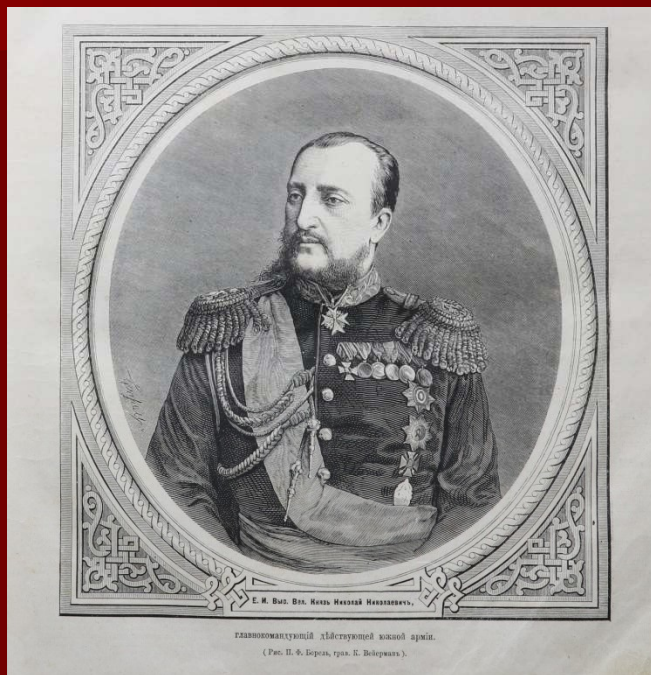

Генералъ-лейтенантъ Н. Н. Обручевъ, управляющій дѣлами военнаго
ученаго комитета главнаго штаба.
(Рис. П. Ф. Борель, грав. И. Матюшинъ).

Генерал Николай Обручев (1830-1904)

Разработка план за бойните действия.
Според него се предвижда войната да се води на два
фронта - Дунавски и Кавказки

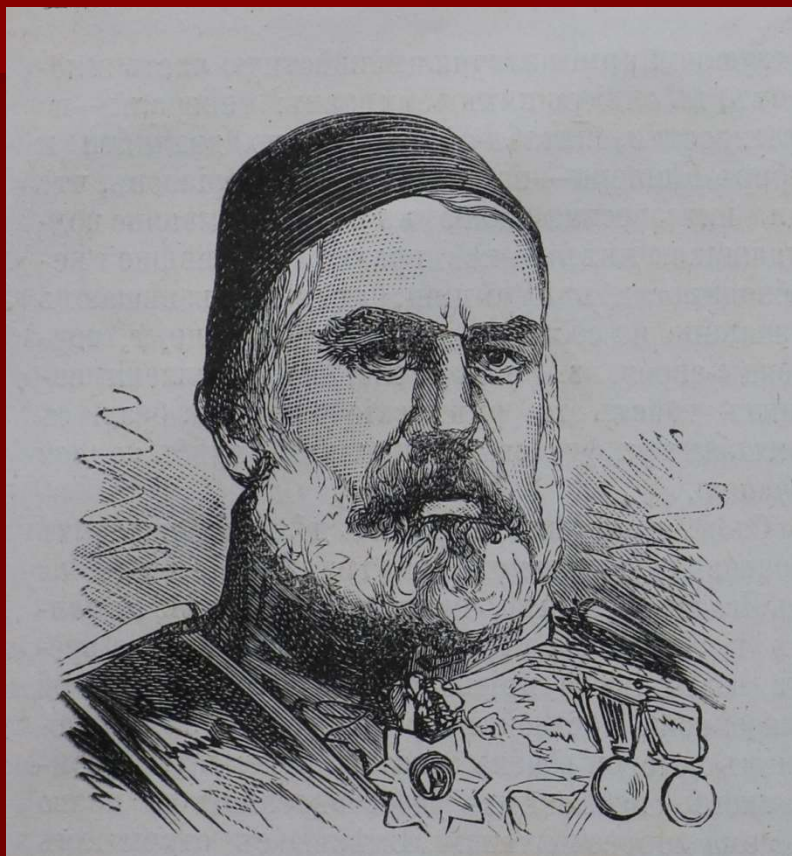
КОМАНДВАЩИТЕ

Великият княз Николай Николаевич
(1831-1891)

Роден през 1831 г. в Царское село, Русия. Трети син на император Николай I и Александра Фьодоровна. Получава военно образование в Петербург. След 1851 г. заема различни командни длъжности в кавалерията. По време на Руско-турската война (1877-1878) е командващ Дунавската армия

КОМАНДВАЩИТЕ

Абдул Керим паша
(1807-1883)

Роден през 1807 г. в Чирпан. Завършва военно училище във Виена. Участва в Руско-турската война (1828-1829). По време на Кримската война (1853-1856) командва Анатолийската турска армия. През 1876 г. Абдул Керим Надир паша е назначен за военен министър.

Ръководи реформирането на въоръжените сили на Османската империя. В началото войната (1877-1878) е назначен за главнокомандващ на османската армия на Балканския полуостров

БЪЛГАРСКО ОПЪЛЧЕНИЕ

Решение за сформирането му е взето през есента на 1876 г. на съвещание при Александър II (1855-1881) в Ливадия. В основното му ядро влизат български доброволци, участвали в Сръбско-турска война (1876). Названието е утвърдено със заповед на главнокомандващия Руската армия на Балканите на 29 април 1877 г.

Приемане на доброволци в Опълчението

Освещаване на Самарското знаме

КОМАНДИРЪТ НА БЪЛГАРСКОТО ОПЪЛЧЕНИЕ

Генерал Николай Столетов
(1854-1898)

През май 1877 г. опълченците получават от жителите на гр. Самара бойно знаме. В хода на войната числеността на доброволците надхвърля 12 000 души

ПРЕМИНАВАНЕТО НА РЕКА ДУНАВ ОТ РУСКИТЕ ВОЙСКИ

Главното преминаване на р. Дунав е осъществено на 15/27 юни 1877 г. при Свищов. Руското командване извършва приготовленията за форсирането на реката в този район в строга тайна и след продължително разузнаване на противника

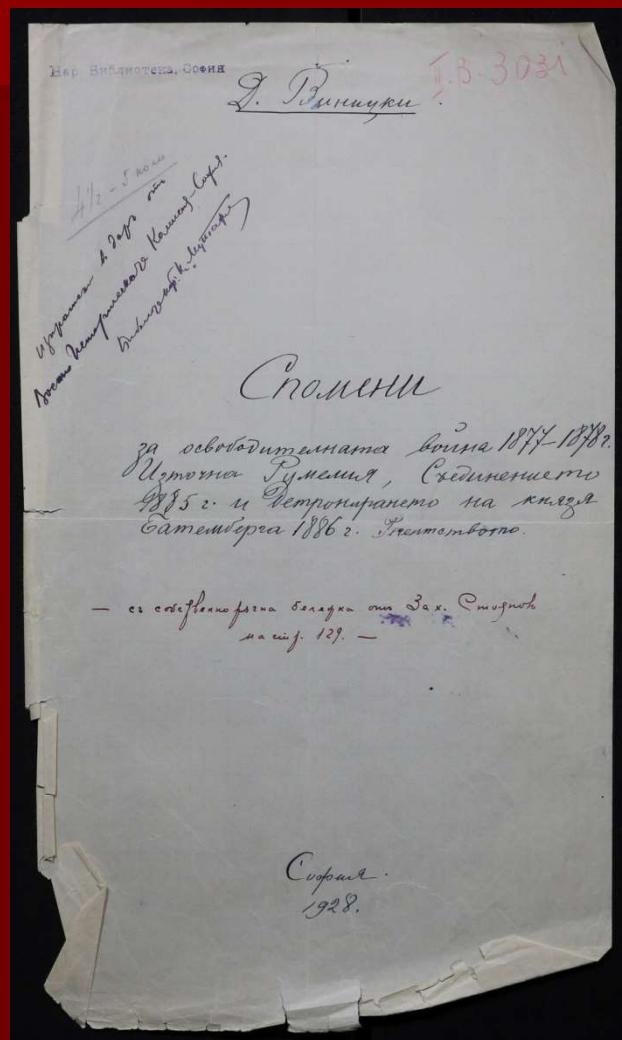

Посрещане на руските войски в Свищов

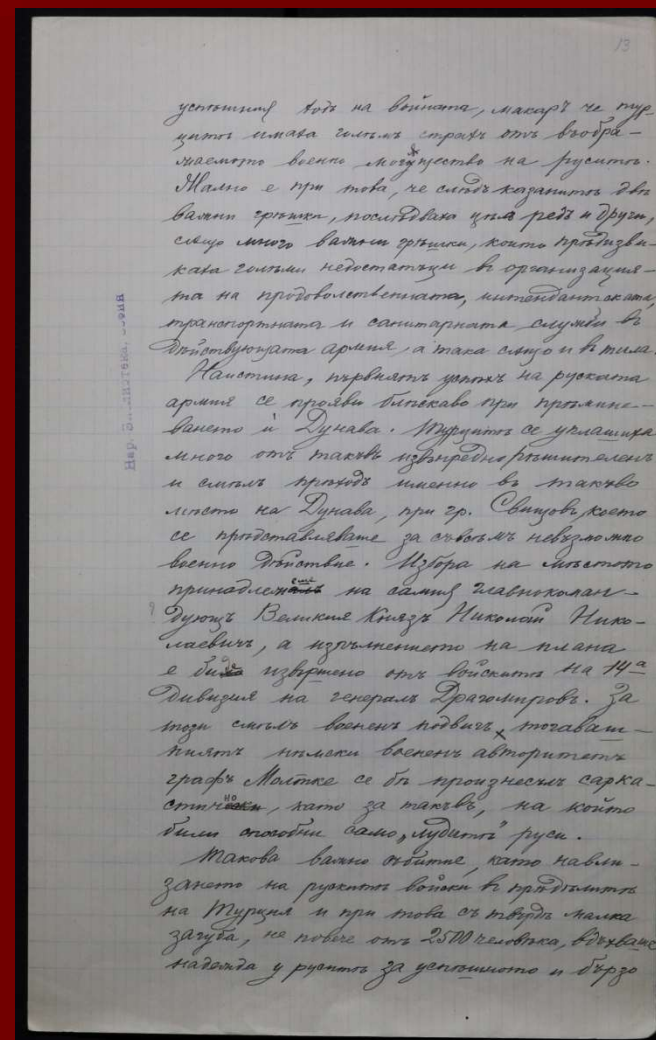
Общ изглед на Свищов

ПРЕМИНАВАНЕТО НА РЕКА ДУНАВ ОТ РУСКИТЕ ВОЙСКИ

„... Наистина, първият успех на руската армия се прояви блясаво при преминаването ѝ Дунава. Турците се уплашиха много от такъв извънредно решителен и смел преход именно в такова място на Дунава, при гр. Свищов, което се представляваше за съвсем невъзможно военно действие. Избора на мястото принадлежеше на самия главнокомандующ Великия Княз Николай Николаевич, а изпълнението на плана биде извършено от войската на XIV-а дивизия на генерал Драгомиров...”

Д. Виночки

ПРЕМИНАВАНЕТО НА РЕКА ДУНАВ ОТ РУСКИТЕ ВОЙСКИ

Генерал Михаил Драгомиров
(1830-1905)

Руски военен теоретик и педагог, генерал от пехотата. През 1856 г. завършва Николаевската академия на Генералния щаб, а в периода 1863-1869 г. е професор по тактика в академията. През войната командва XIV-та пехотна дивизия

БИТКАТА ЗА СТАРА ЗАГОРА

Генерал Йосиф Гурко
(1828-1901)

Командва Предния отряд, в
състава на който влиза и
Българското опълчение

В края на юли 1877 г.
край Стара Загора се
водят епични боеве.
Прехвърлената от
Северна Албания
армия на Сюлейман
паша има за цел да
спре движението на
Предния руски отряд
на ген. Й. Гурко, да
премине през един от
старопланинските
проходи и да
подпомогне турските
войски в Плевен

Сюлейман паша
(1838-1892)

Турски генерал. През 1861 г. завършва Военното училище в
Цариград. По време на войната неговата армия е прехвърлена в
района на Дедеагач за настъпление на север. През август 1877 г.
неуспешно атакува руските войски и българските опълченци при
отбраната на Шипченския проход

СПАСЯВАНЕТО НА САМАРСКОТО ЗНАМЕ

В отбраната на
Стара Загора българските
опълченци получават
бойното си кръщение.
Под разкъсаното и
окървавено Самарско
знаме загиват петима
знаменосци

Никола Корчев
(1836-1921)

Участник в
Руско-турската война
(1877-1878) като
опълченец, спасил
Самарското знаме в
сраженията при
Стара Загора. След
Освобождението е
последният
знаменосец на
българската светиня
в Радомир, където е
разположена Трета
опълченска дружина

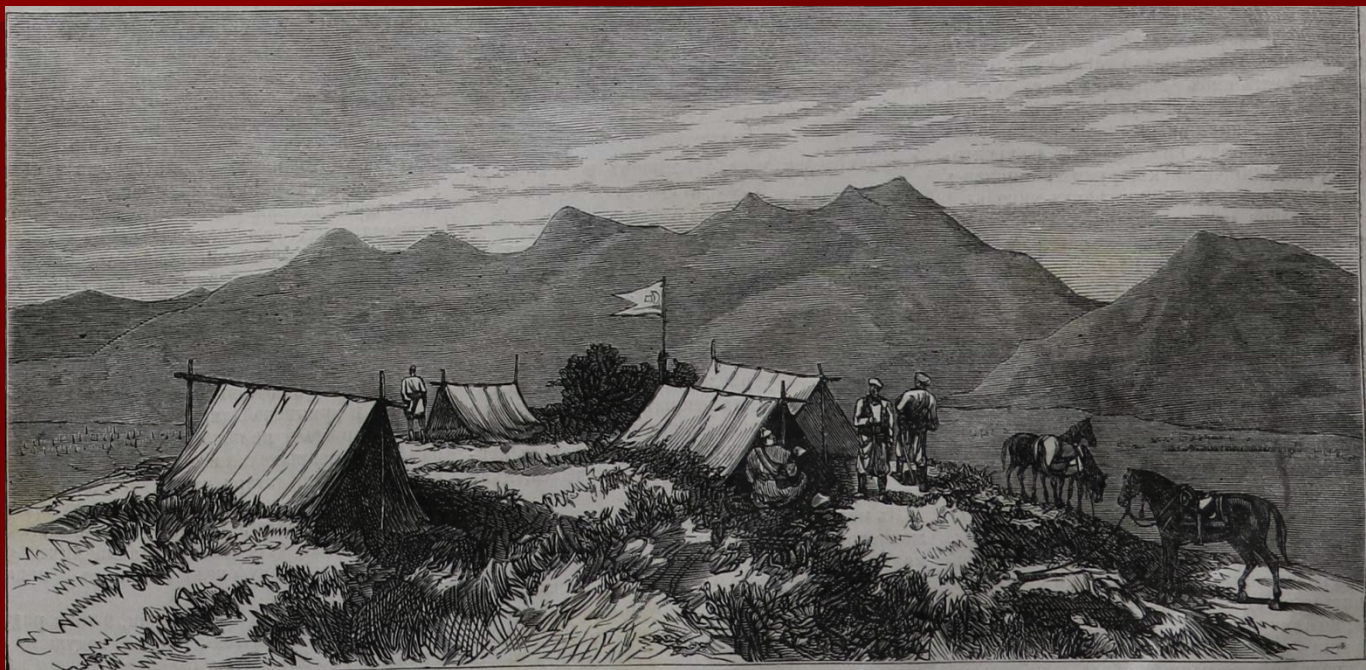
ШИПЧЕНСКАТА ЕПОПЕЯ

Отбраната на Шипченския проход е организирана от ген. Н. Столетов на гребена на Стара планина при връх Св. Никола (дн. Шипка). Тя е поверена на 36-ти пехотен Орловски полк и на пет български опълченски дружини. Общият брой на защитниците на прохода възлиза на 5 500 души

Боевете при Шипка

ШИПЧЕНСКАТА ЕПОПЕЯ

Главната квартира на Сюлейман паша при Шипка

„НА ШИПКА ВСИЧКО Е СПОКОЙНО“

дежурното донесение на генерал Ф. Радецки в главната квартира

Защитата на Шипченския проход

Удържането на
позициите,
отбраняващи
Шипченския проход,
има голямо значение
за хода на войната.

Армията на
Сюлейман паша не
успява да се
съедини с войските
на Мехмед Али паша
и да подпомогне
войските на Осман
паша, отбраняващи
Плевен

БОЕВЕТЕ ЗА ПЛЕВЕН

Осман паша (1832-1900)

Командва турските войски в Плевен

Обсадата на Плевен е най-тежката и продължителна битка в хода на Руско-турската война. Западната турска армия задържа в продължение на почти пет месеца Плевен, обсаден от руския Западен отряд, като спира руското настъпление в Тракия. От съдбата на Плевен зависи изходът на войната

„ПАДНА ПЛЕВЕН! ДЕН ВЕЛИК!”

Превземането на
Плевен е решителен
момент във войната.
Освобождават се
значителни руски
сили, които в битките
при Шейново и София
в началото на 1878 г.
откриват пътя към
Цариград

На 28 ноември, при опит да пробие обкръжението при
моста на река Вит, Осман паша е ранен и капитулира
заедно с армията си. Предава сабята си на руския
генерал Иван Ганецки

УЖАСИТЕ НА ВОЕННИЯ КОНФЛИКТ

Капитан-лейтенант
А. С. Кротков

Мундирът на капитан-лейтенант
А. С. Кротков след бой

ТРУДНОСТИТЕ НА ВОЙНАТА

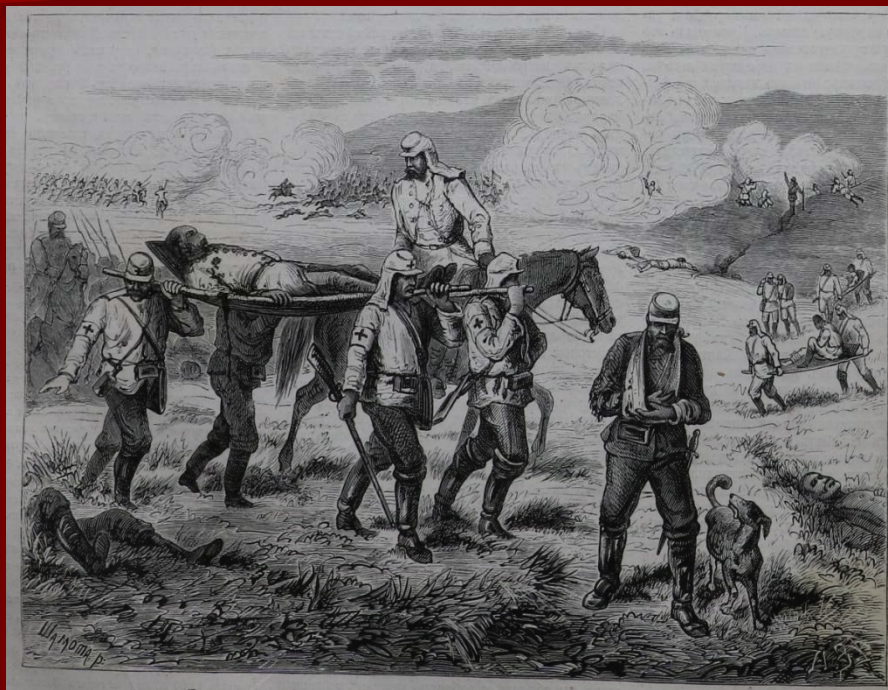
Турска артилерия на поход

Преминаването на отряда
на ген. Й. Гурко през Балкана

В хода на бойните действия движението на войските е съпътствано от различни препятствия. Най-големи затруднения при придвижването изпитва артилерията. Неимоверни са усилията при прехвърлянето на топовете от едно място на друго. Положението се усложнява, когато има и планински терен. Случва се те да паднат с конете в някоя урва, а сандъците с боеприпаси отнемат много сили при извозването

В ПОМОЩ НА РАНЕНИТЕ

Санитарен отряд в действие

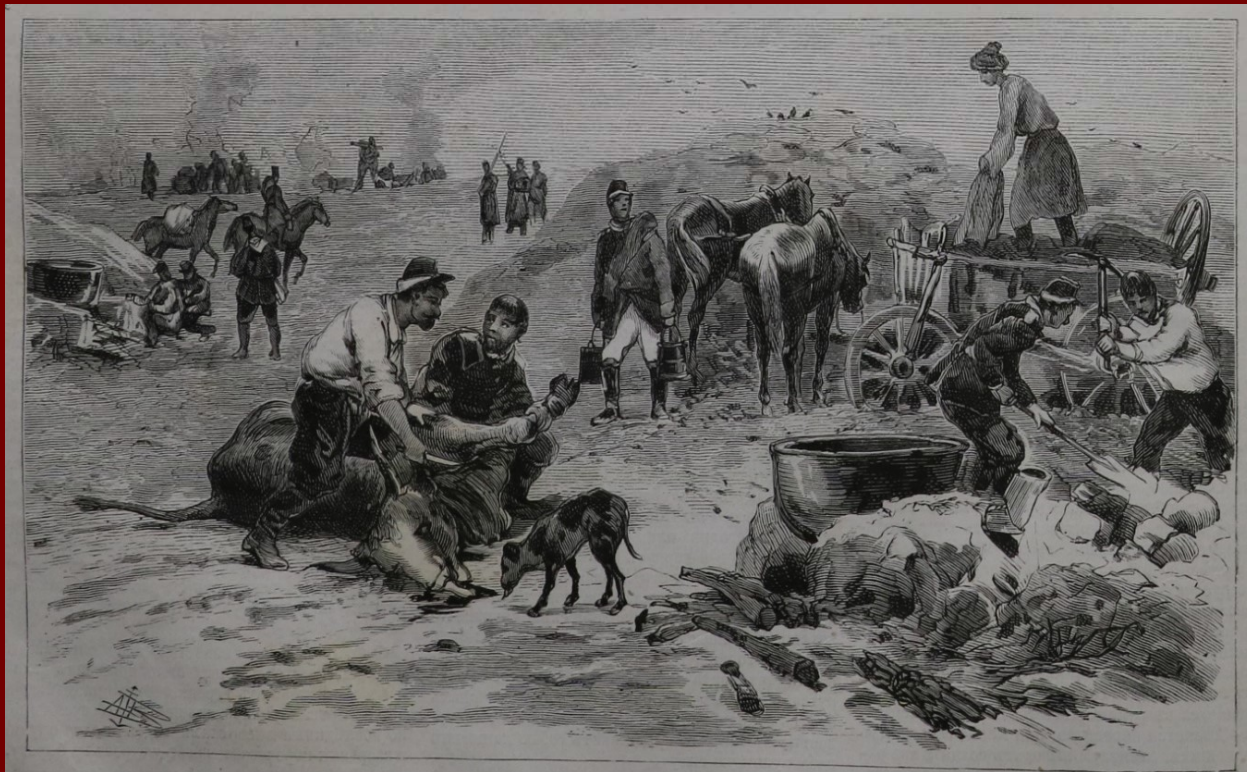
Смъртта, болестите, раните са неизменна част от картината на бойното поле

Турски санитарен отряд

ХРАНАТА

Храната на войската е дело на готвачи, които без да обръщат никакво внимание на грохота на оръдията, нито на стоновете на ранените, приготвят ястията

Походна кухня

ИЗВЪН БОЙНОТО ПОЛЕ

“Отвъд казармения живот съществуват и привлекателни атракции. С пристигането на войските в някои градове се отварят и увеселителни заведения, в които „изморените офицери трябва да си похапнат, попиянат. Военно време е. Не знаеш до кога ще си жив... За офицерите се отвориха ресторанти с музики, за войниците безброй кръчми”

Ресторант при Главната квартира

МИРЪТ

Къщата, в която е подписан Санстефанският мирен договор

ПОДПИСВАНЕТО НА САНСТЕФАНСКИЯ МИРЕН ДОГОВОР

На 19 февруари/3 март 1878 г. Русия и Османската империя сключват прелиминарен мирен договор, който слага край на войната. Той е подписан от граф Николай Игнатиев и Александър Нелидов от руска страна и от външния министър Савфет Мехмед паша и посланика в Германия Садулах бей от страна на Османската империя

ПОСРЕЩАНЕТО НА ВЕЛИКИЯ КНЯЗ НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧ В ДВОРЕЦА ДОЛМАБАХЧЕ

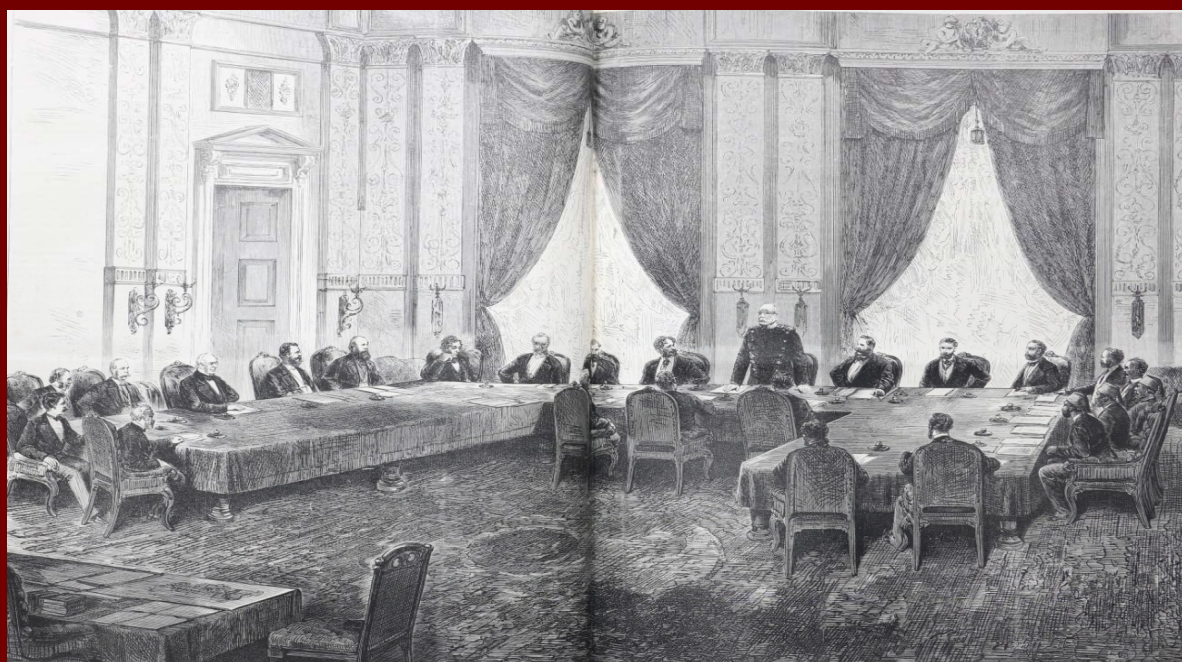
ГРАНИЦИТЕ НА БАЛКАНСКИЯ ПОЛУОСТРОВ СПОРЕД САНСТЕФАНСКИЯ МИРЕН ДОГОВОР

ЗАСЕДАНИЕ НА БЕРЛИНСКИЯ КОНГРЕС

В периода 1 /13 юни - 1/13 юли 1878 г. на международен конгрес в Берлин заседават представителите на Великите сили и Турция

Председател на конгреса е германският канцлер Ото фон Бисмарк

„Като събрание, което се бе свикало и беше действало не с цел да погледне на работите безпристрастно и да отдаде всекому принадлежащото нему право, а с единственото намерение да тури прегради на руските успехи в Балканския полуостров, Берлинският конгрес би за нас – Българете – жесток съдия и несправедлив распоредител” – Тодор Икономов

ГРАНИЦИТЕ НА БАЛКАНСКИЯ ПОЛУОСТРОВ СПОРЕД БЕРЛИНСКИЯ ДОГОВОР

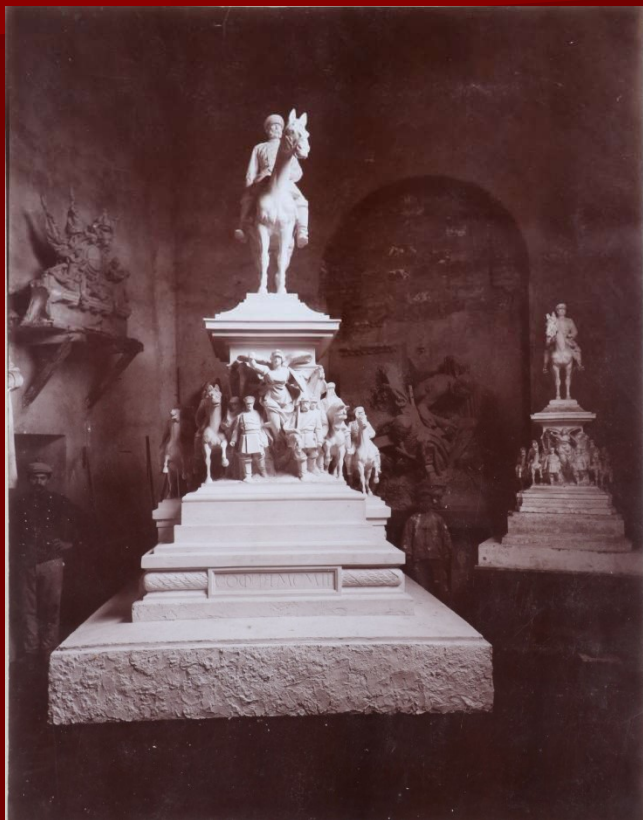
ПОЧИТ КЪМ ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ

Великият княз
Николай
Николаевич и
ген. Н. Столетов
по време на
маневрите на
Шипка по случай
25 години от
боевете по време
на Руско-турската
освободителна
война

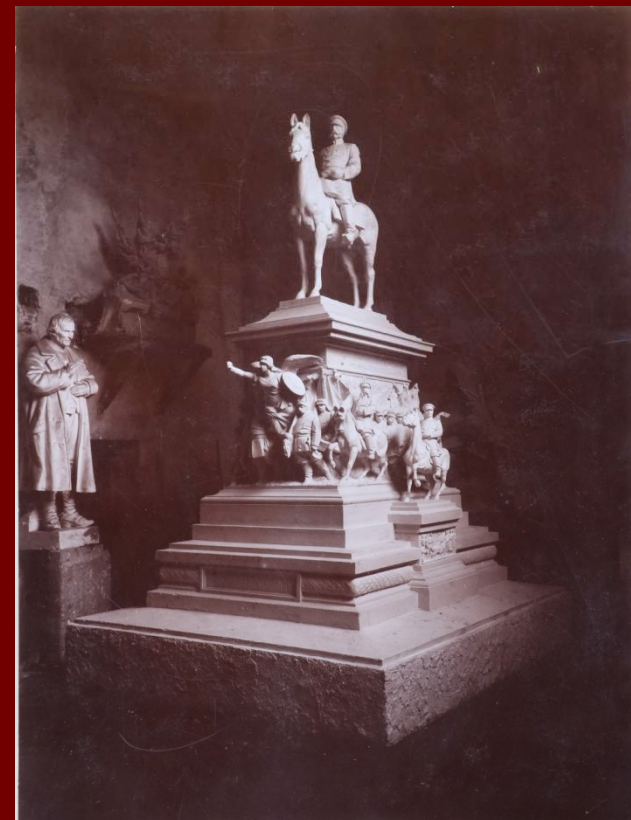

Гр. Николай Николаевич (сиднал)
ген. Столетов

ПРИЗНАТЕЛНОСТТА КЪМ ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ

През 1898 г. Поборническо-опълченската организация създава специален комитет, който да организира направата и монтирането на паметник, изразяващ признателността на българския народ към загиналите войни за свободата на България. Година по-късно е обявен конкурс, спечелен от прочутия италиански скулптор Арналдо Дзоки

Макети на паметника на цар Освободител от Арналдо Дзоки (1862-1940)

ПРИЗНАТЕЛНОСТТА КЪМ ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ

Полагането на основния камък на паметника на цар Освободител в София
на 23 април 1901 г.

ПРИЗНАТЕЛНОСТТА КЪМ ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ

Тържествено откриване на паметника на цар Освободител в София на 30 август 1907 г.

Войници на тържественото откриване на паметника

ПРИЗНАТЕЛНОСТТА КЪМ ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ

Паметникът се състои от гранитен постамент с височина 7.5 метра и 4.5 метра висока бронзова фигура на Александър II (1855-1881) върху кон

В памет на загиналите войници от румънска страна, румънският крал Карол I, дарява лавров венец, който е поставен във фронталната част на паметника

В средната част на постамента е изобразена богинята Нике, повеждаща народа към битка. В релефа се виждат лицата на видни военнослужещи, сред които генерал Гурко, генерал Скобелев, граф Николай Игнатиев. В три по-малки релефа са изобразени важни събития около Освобождението - Битката при Стара Загора, подписването на Санстефанския мирен договор и свикването на Учредителното събрание във Велико Търново

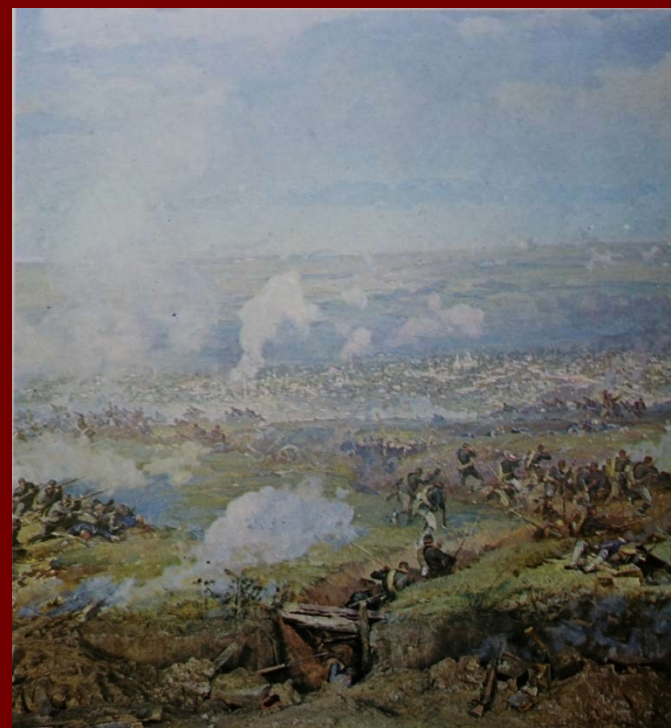
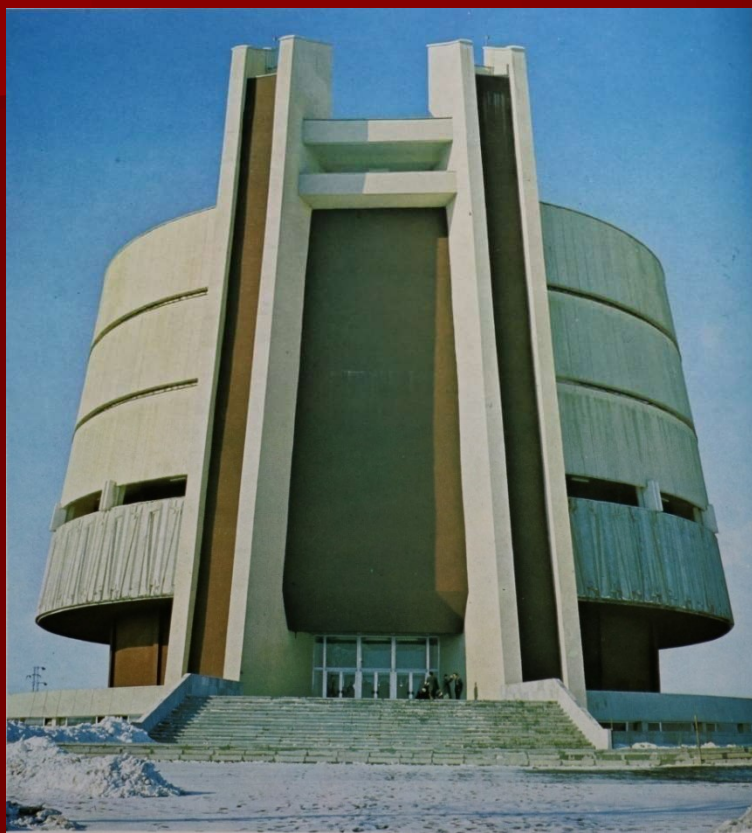
ПРИЗНАТЕЛНОСТТА КЪМ ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ

Тържествата по случай освещаването на новия
паметник на връх Св. Никола (дн. Шипка)

Паметникът на връх Св. Никола (дн. Шипка) е израз на признателността на българския народ към подвига на героите, загинали за свободата на България. Построен е с дарения и по проект на архитект Атанас Донков и скулптора Ал. Андреев. Тържествено е открит на 26 август 1934 г. Висок е 31,5 м. и към него водят 890 стъпала. Над централния вход гордо се издига бронзов лъв – символ на българската държавност. На останалите три страни са изписани имената на Шипка, Шейново и Стара Загора – бойните полета, напомнящи за подвига на българските опълченци

ПРИЗНАТЕЛНОСТТА КЪМ ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ

Фрагмент от Панорамната зала

Панорамата „Плевенска епопея“ е изградена на самото бойно поле по повод 100-годишнината от освобождението на Плевен. Автори на архитектурния проект са Пламена Цачева и Иво Петров с проектантски колектив. Строителството на паметника започва на 19 януари 1977 г. Тържественото му откриване е на 10 декември 1977 г. Сградата има форма на пресечен конус, носен от четири стилизирани щика. Три хоризонтални пръстена символизират трите щурма на Плевен, а пръстенът с щиковете - блокадата на града. Височината на корпуса с щиковете е 47 м. Панорамата „Плевенска епопея 1877 г.“ се състои от четири зали: уводна, панорама, диорама и заключителна